

Název vzdělávacího materiálu

Tematická oblast	Občanské a rodinné právo
Datum vytvoření	2. 10. 2012
Ročník	4. ročník čtyřletého gymnázia a 8. ročník osmiletého gymnázia
Stručný obsah	Rodinné právo – základní pojmy (rodina, příbuzenství)
Způsob využití	Prezentaci používáme jako podpůrný prostředek k osvojení si základních pojmů z oblasti rodinného práva. Snímky obsahují shrnutí výkladu, otázky a správné odpovědi na zadané otázky.
Autor	Mgr. Jana Karolová
Kód	VY_32_INOVACE_19_ZKAR15

Rodinné právo

základní pojmy - rodina

- **Rodina** je jak biologická, tak sociální, relativně stálá skupina, spojená vztahy *příbuzenství*, která vychovává děti a poskytuje svým členům sociální, citové a hodnotové zázemí.
- Rodina je zvláštní skupinou, jejíž spojení s fungováním celé společnosti má zvláštní význam.
- Rodinou ve smyslu právním jsou manželé a jejich děti.
- Ostatní spolu žijící osoby jsou příslušníci domácnosti, nikoliv členové rodiny.
- Osobní příslušnost k domácnosti má právní význam zejména při občanskoprávním přechodu nájmu bytu po úmrtí nebo trvalém odstěhování nájemce.

Rodinné právo

základní pojmy - rodina

Doplňte:

Rodina je jak biologická, tak sociální, relativně stálá skupina, spojená vztahy, která vychovává děti a poskytuje svým členům sociální, citové a hodnotové zázemí.

Rodinou ve smyslu právním jsou

Ostatní spolu žijící osoby jsou, nikoliv členové rodiny.

Rodinné právo

základní pojmy - rodina

Rodina je jak biologická, tak sociální, relativně stálá skupina, spojená vztahy **příbuzenství**, která vychovává děti a poskytuje svým členům sociální, citové a hodnotové zázemí.

Rodinou ve smyslu právním jsou **manželé a jejich děti**.

Ostatní spolu žijící osoby jsou **příslušníci domácnosti**, nikoliv členové rodiny.

Rodinné právo

základní pojmy - rodina

- **Rodina** je jak biologická, tak sociální, relativně stálá skupina, spojená vztahy *příbuzenství*, která vychovává děti a poskytuje svým členům sociální, citové a hodnotové zázemí.
- Rodina je zvláštní skupinou, jejíž spojení s fungováním celé společnosti má zvláštní význam.
- Rodinou ve smyslu právním jsou manželé a jejich děti.
- Ostatní spolu žijící osoby jsou příslušníci domácnosti, nikoliv členové rodiny.
- Osobní příslušnost k domácnosti má právní význam zejména při občanskoprávním přechodu nájmu bytu po úmrtí nebo trvalém odstěhování nájemce.

Rodinné právo

základní pojmy - příbuzenství

- **Příbuzenství** je speciální sociální vztah mezi dvěma nebo více jedinci. Rozlišujeme *příbuzenství pokrevní* (užší vymezení) a tzv. *afinitu neboli příbuzenství nepokrevní*.
- Příbuzenství není synonymem pojmu *pokrevnosti*. *Pokrevnost* je založena pouze na biologických vztazích, příbuzenství ve smyslu afinity je považováno za speciální sociální vztah.
- Ve smyslu právním rozlišujeme příbuzenství v přímé linii. Je mezi osobami přímo pocházejícími jeden z druhého.
- Blízkost příbuzenského vztahu se vyjadřuje stupni. V jakém stupni jsou dvě osoby spřízněny záleží na počtu porodů, k nimž muselo dojít, aby příbuzenský vztah vznikl. Např. otec se synem jsou příbuzní v prvním stupni, dědeček s vnukem ve druhém stupni. Příbuzenství v pobočné linii je mezi osobami, které mají společného předka. Nejbližší příbuzní v pobočné linii jsou sourozenci. Zde začíná příbuzenství druhým stupněm. Příbuzenské vztahy vznikají také nemanželským zplacením.

Rodinné právo

základní pojmy - příbuzenství

Doplňte:

- **Příbuzenství** je speciální sociální vztah mezi dvěma nebo více jedinci. Rozlišujeme *příbuzenství*(užší vymezení) a tzv. *neboli příbuzenství*
- Blízkost příbuzenského vztahu se vyjadřuje
- Otec se synem jsou příbuzní v, dědeček s vnukem ve
Příbuzenství v pobočné linii je mezi osobami, které mají
- Nejbližší příbuzní v pobočné linii jsou sourozenci. Zde začíná příbuzenství
- Příbuzenské vztahy vznikají také

Rodinné právo

základní pojmy - příbuzenství

- **Příbuzenství** je speciální sociální vztah mezi dvěma nebo více jedinci. Rozlišujeme příbuzenství **pokrevní** (užší vymezení) a tzv. **afinitu** neboli příbuzenství **nepokrevní**.
- Blízkost příbuzenského vztahu se vyjadřuje **stupni**.
- Otec se synem jsou příbuzní v **prvním stupni**, dědeček s vnukem ve **druhém stupni**. Příbuzenství v pobočné linii je mezi osobami, které mají **společného předka**.
- Nejbližší příbuzní v pobočné linii jsou sourozenci. Zde začíná příbuzenství **druhým stupněm**.
- Příbuzenské vztahy vznikají také **nemanželským zplozením**.

Rodinné právo

základní pojmy - příbuzenství

- Narozením dítěte vzniká jeho příbuzenský vztah k rodičům.
- Rozsah vzájemných příbuzenských práv a povinností je přitom stejný, ať jde o dítě manželské nebo nemanželské.

Rodinné právo

základní pojmy – výchovné a výživné povinnosti

- **Rodiče jsou odpovědní za výchovu a výživu svých dětí** (tj. pečovat o jejich zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj). Mají právo a povinnost zastupovat své nezletilé děti a spravovat jejich záležitosti.
- Jestliže při některých právních úkonech může dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo mezi dětmi navzájem, např. při prodeji majetku dětí, zastupuje dítě tzv. kolizní opatrovník, který hájí jeho zájmy.

Rodinné právo

základní pojmy – výchovné a vyživovací povinnosti

Otázka:

Jaké jsou výchovné a vyživovací povinnosti rodičů?

Úkol:

Uveďte konkrétní příklady práv a povinností rodičů.

Rodinné právo

základní pojmy – výchovné a vyživovací povinnosti

Rodiče jsou odpovědni za výchovu a výživu svých dětí:

- musí pečovat o zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj svých dětí.
- Mají právo a povinnost zastupovat své nezletilé děti a spravovat jejich záležitosti.

Rodinné právo

základní pojmy – vyživovací a výchovné povinnosti

- **Dítě, které žije s rodiči ve společné domácnosti, je povinno jim pomáhat a přispívat na úhradu společných potřeb rodiny, jestliže už má své příjmy.**
- Otázka:
- Jak pomáháte rodičům, pokud s nimi žijete ve společné domácnosti?

Rodinné právo

základní pojmy – vyživovací povinnosti

Za plnění vyživovacích povinností se považuje nejen placení výživného, ale také osobní péče o vyživovanou osobu.

Nejdůležitější jsou vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi a mezi manželi.

Vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti trvá od jeho narození do doby, kdy je dítě schopno samo se živit.

Naopak dítě, jestliže je schopno výživné poskytovat, má vyživovací povinnost vůči rodičům v situaci, kdy nejsou schopni sami se živit.

Rodinné právo

základní pojmy – vyživovací povinnosti

Jakou formou se plní vyživovací povinnosti?

Které jsou nejdůležitější vyživovací povinnosti?

Od kdy do kdy trvá vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti?

Má dítě vyživovací povinnost vůči rodičům?

Rodinné právo

základní pojmy – vyživovací povinnosti

Jakou formou se plní vyživovací povinnosti?

Za plnění vyživovacích povinností se považuje nejen placení výživného, ale také osobní péče o vyživovanou osobu.

Které jsou nejdůležitější vyživovací povinnosti?

Nejdůležitější jsou vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi a mezi manželi.

Od kdy do kdy trvá vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti?

Vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti trvá od jeho narození do doby, kdy je dítě schopno samo se živit.

Má dítě vyživovací povinnost vůči rodičům?

Dítě, jestliže je schopno výživné poskytovat, má vyživovací povinnost vůči rodičům v situaci, kdy nejsou schopni sami se živit.